

พระราชบัญญัติ ราชองครักษ์ พุทธศักราช 2480

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480)
อาทิตยทิพอาภา
เจ้าพระยาอมราช
พล.อ.เจ้าพระยาพิชยนทร โยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2480
เป็นปีที่ 4 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติราชองครักษ์เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัย
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ราชองครักษ์ พุทธศักราช 2480

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติราชองครักษ์ พุทธศักราช 2469 พระราชบัญญัติราชองครักษ์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2475 กับทั้งบรรดา กฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ⁽²⁾ ให้มีราชองครักษ์สังกัดกรมราชองครักษ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสมุหราชองครักษ์ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ทั้งนี้โดยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชประสงค์

มาตรา 5 สมุหราชองครักษ์ ต้องเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการและต้องปฏิบัติหน้าที่ส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์ให้ต้องตามพระราชประสงค์

มาตรา 6 ราชองครักษ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ราชองครักษ์พิเศษ
2. ราชองครักษ์เวร
3. ราชองครักษ์ประจำ

มาตรา 7 ราชองครักษ์พิเศษ เป็นตำแหน่งกิตติมศักดิ์ แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตร และต้องปฏิบัติหน้าที่ราชองครักษ์ในบางโอกาสตามราชประเพณี

มาตรา 8⁽¹⁾ ราชองครักษ์เวร แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการ และคงรับราชการตามตำแหน่งเดิม มีหน้าที่ประจำตามเสด็จรักษาการ และปฏิบัติกิจการอย่างอื่นในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์

มาตรา 9⁽²⁾ ราชองครักษ์ประจำ แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการ และเข้ารับราชการประจำในกรมราชองครักษ์ มีหน้าที่ปฏิบัติกิจการในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์ แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

มาตรา 10 การแต่งตั้งสมุหราชองครักษ์และราชองครักษ์ทุกประเภทให้เป็นไปโดยประกาศพระบรมราชโองการ

มาตรา 10 ทวิ⁽³⁾ ให้สมุหราชองครักษ์มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือนที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดมา ขึ้นสมทบกรมราชองครักษ์เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ช่วยราชองครักษ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ในการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้สมุหราชองครักษ์ออกบัตรประจำตัวให้ แต่สมุหราชองครักษ์จะแต่งตั้งเป็นหนังสือเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งคราวก็ได้

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 10 ตรี⁽⁴⁾ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมุหราชองครักษ์ ราชองครักษ์ และเจ้าพนักงานตามมาตรา 10 ทวิ มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยอยู่ในความควบคุมดูแลและรับผิดชอบของสมุหราชองครักษ์

มาตรา 11 สมุหราชองครักษ์และราชองครักษ์พิเศษนั้น พ้นจากตำแหน่งโดยประกาศพระบรมราชโองการ

มาตรา 12⁽⁵⁾ ราชองครักษ์เวรพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้

1. ออกจากประจำการ
2. ไปรับราชการฝ่ายพลเรือน และพ้นจากตำแหน่งในกระทรวงกลาโหม
3. ได้เป็นราชองครักษ์เวรครบ 3 ปีบริบูรณ์

มาตรา 13⁽⁶⁾ ราชองครักษ์ประจำพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้

1. ออกจากประจำการ
2. ไปรับราชการที่อื่น และขาดจากตำแหน่งหน้าที่ในกรมราชองครักษ์

มาตรา 14 ราชองครักษ์เวรและราชองครักษ์ประจำเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับพระราชทานเข็มอักษรพระปรมาภิไธยย่อประกอบด้วยแพรแถบสีตามวันพระราชสมภพในรัชกาลนั้น ๆ เป็นเกียรติยศ

มาตรา 15 ผู้ที่เป็นราชองครักษ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นราชองครักษ์ต่อไป

มาตรา 16 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พ.อ. พลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ ราชองครักษ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเหล่าทหาร พ.ศ. 2495 ซึ่งมีได้แบ่งทหารออกเป็นพลรบและผู้ช่วยพลรบเหมือนแต่ก่อน

[รก.2496/55/959/25 สิงหาคม 2496]

พระราชบัญญัติ ราชองครักษ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2521

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีข้าราชการที่มีข้าราชการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์อยู่ด้วย สมควรกำหนดให้ข้าราชการเหล่านั้นมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย และโดยที่สมควรให้ราชองครักษ์และเจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากข้าราชการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะได้จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

[รก.2521/84/1พ/17 สิงหาคม 2521]